Dosarul nr.2-1502/23
2-23131570-32-2-13092023

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunțat public la 04 martie 2024 în or.Ialoveni.

Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Corina Albu
Grefierul Tatiana Cotovici
Cu participarea:
reprezentantului reclamantului avocatul Igor Hlopețchi
reprezentantului Ministerului Justiției Daniel Pantea

a examinat în şedinţa de judecată publică, cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, ulterior completată, către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-11 vol.I).

2. Prin cererea de chemare în judecată, ***** a solicitat:

- constatarea faptului încălcării dreptului la un proces echitabil recunoscut de art.6 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, prin tragerea ilegală la răspundere penală a ***** pentru pretinsa săvârşire a infracţiunii prevăzute de art.352[1] alin.(2) Codul penal, în cauza penală nr.2021960111 (epizoadele din cauzele nr. 2022960092-2022960096);
- compensarea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilicite ale Procuraturii în cauza penală nr. 2021960111 (epizoadele din cauzele nr. 2022960092-2022960096), materializată prin adjudecarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei în beneficiul ***** a sumei de 250 000 lei;
- obligarea Procurorului General (interimar) să aducă scuze oficiale în numele statului *****, prin publicarea lor pe pagina oficială a instituţiei;
- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a cheltuielilor de judecată în sumă de 25000 lei pentru asistenţa juridică în prezenta cauză civilă (f.d.11, 119).

3. În susținerea cererii de chemare în judecată reclamanta a invocat că, urmărirea penală în cauza nr.2021960111 a fost începută de Procurorul General interimar, Dumitru

Robu la 09.10.2021 conform art.330[2] alin.(2) din Codul penal (îmbogăţire ilicită) în privinţa procurorului Ruslan Popov.

Prin ordonanţa din 18.05.2022, la cauza nr.2021960111 a fost conexată cauza nr.2022960092, în care urmărirea penală a fost începută de Procurorul General interimar, Dumitru Robu la 09.03.2022 conform art.352[1] alin.(2) din Codul penal (fals în declaraţii) în privinţa procurorului Ruslan Popov.

Urmărirea penală în cauza nr.2022960093 a fost pornită de Procuroml General interimar, Dumitm Robu la 09.03.2022 în baza art.352 alin.(2) din Codul penal în temeiul raportului şi procesului-verbal de consemnare al procurorului în Procuratura Anticorupţie, Nadejda Busuioc şi conexată de ultima la 09.03.2022 la cauza nr.2021960092;

Urmărirea penală în cauza nr.2022960094 a fost pornită de Procurorul General interimar, Dumitru Robu la 09.03.2022 în baza art.352 alin.(2) din Codul penal în temeiul raportului şi procesului-verbal de consemnare al procuromlui Nadejda Busuioc şi conexată de ultima la 18.05.2022 la cauza nr.2021960111.

Urmărirea penală în cauza nr.2022960095 a fost pornită de Procurorul General interimar, Dumitru Robu la 09.03.2022 în baza art.352 alin.(2) din Codul penal în temeiul raportului şi procesului-verbal de consemnare al procurorului Nadejda Busuioc şi conexată de ultima la 09.03.2022 la cauza nr.2022960094.

Urmărirea penală în cauza nr.2022960096 a fost pornită de Procurorul General interimar, Dumitru Robu la 09.03.2022 în baza art.352 alin.(2) din Codul penal în temeiul raportului şi procesului-verbal de consemnare al procurorului Nadejda Busuioc şi conexată de ultima la 09.03.2022 la cauza nr.2022960094.

A specificat că, toate cauzele penale menționate supra, la 18.05.2022, au fost conexate de către procurorul N.Busuioc la cauza penală nr.2021960111.

La 18.03.2022 şi, respectiv la 22.03.2022, procurorul în Procuratura Anticorupţie, Nadejda Busuioc, cunoscând cu certitudine că urmărirea penală în cauza nr.2022960092 (şi în cauzele ulterior conexate la ea, 2022960093 - 2022960096 - ultimele 3 cauze pornite în privinţa subsemnatei Iulia Popov) a fost pornită ilegal, contrar cerințelor art.262 alin.(l), 265 alin.(3) şi 274 alin.(l-2) din Codul de procedură penală, în lipsa unei bănuieli rezonabile sau a depistării unei infracţiuni, ignorând grav art.281 din Codul de procedură penală - ce impune necesitatea administrării unor probe suficiente, pertinente şi concludente, neîntemeiat şi ilegal, 1-a pus sub învinuire pe Ruslan Popov şi pe Iulia Popov, fiindu-le incriminată comiterea infracţiunii de fals în declaraţii, prevăzută la art.352[1] alin.(2) din Codul penal şi în aceleaşi zile, în privinţa ambilor, li s-a aplicat în calitate de măsură procesuală de constrângere - obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală, Procuratura Anticorupţie, cu stabilirea următoarelor obligaţii: obligarea de a se prezenta la Procuratura Anticorupţie, la data şi ora fixată în citaţie sau nota telefonică, iar în caz de schimbare a domiciliului, sau de părăsire temporară a teritoriului Republicii Moldova, imediat să informeze despre aceasta procurorul.

Reclamanta a menționat că, neefectuând minimum de activități procesuale, procurorul de caz şi-a permis să denatureze circumstanțele de fapt cu referire la suma de 850 mii lei, pe care Iulia Popov şi Ruslan Popov i-au împrumutat lui Alexandru Popov în

persoana GŢ „Popov Alexandru Gheorghe” în cadrul unui împrumut total de 1 mln 50 mii lei (obţinuţi de la vânzarea apartamentului familiei). Intuiește că N.Busuioc, fară a verifica absolut nimic, a presupus că 850 mii lei este altă sumă de bani împrumutată pe care nici Ruslan Popov şi nici Iulia Popov nu i-a declarat. Este o greșeală gravă a procurorului, de fapt, familia lui Ruslan şi Iulia Popov a împrumutat GŢ „Popov Alexandru Gheorghe” (nu persoanei fizice, cetățeanului Popov Alexandru Gheorghe) suma totală de 1 mln 50 mii lei prin 3 contracte de împrumut, dintre care, de către Iulia Popov a fost împrumutată suma de 850 mii lei prin 2 contracte de împrumut şi, respectiv, în 2 tranşe. Ulterior, Ruslan Popov împreună cu Iulia Popov au mai împrumutat încă 200 mii lei. Respectiv, suma de 850 mii lei indicată în învinuire face parte din împrumutul total de 1 mln 50 mii lei. Aceasta rezultă din contractele de împrumut şi actele de provinienţă a banilor prezentate de fiecare dată la bancă la depunerea lor în cont. La acea perioadă, Iulia Popov nu era angajată în serviciul public şi ea s-a ocupat de toate aceste activități şi acte în calitate de persoană fizică, subiect privat. Acești bani au fost declarați atât la Autoritatea Naţională de Integritate, cât şi la Serviciul Fiscal de Stat.

Totodată, în cadrul aceleași învinuiri, ***** i-a fost incriminat că a falsificat, prin nedeclarare, declarația de venituri şi interese în care nu a indicat faptul că a reprezentat temporar în bază de procură GŢ „Popov Alexandru Gheorghe”. Până la punerea sub învinuire, Ruslan Popov şi nici Iulia Popov nu au fost niciodată audiați referitor la acest caz.

Reclamanta a specificat că, de fapt, prin procura din 22.03.2019, Iulia Popov, la acea etapă - neangajată în serviciul public de stat, a fost împuternicită ca persoană privată de către Popov Alexandru Gheorghe să-l reprezinte pe el în calitatea lui de fondator şi conducător, precum şi GŢ „Popov Alexandru Gheorghe” din numele lui - în faţa tuturor persoanelor fizice şi juridice, şi a organelor publice de stat. Prin această procură ea nu a căpătat „...calitatea de asociat, de acționar sau de membru în cadrul unui agent economic...”, aşa cum cere art.4 alin.(l) lit.k) din Legea nr.133 din 17.06.2016 la care se face trimitere în ordonanțele de punere sub învinuire. Reprezentarea a fost de ordin temporar, ocazional, la necesitate, paralel şi în principal Gospodăria Ţărănească fiind administrată şi reprezentată de către conducătorul de facto şi de iure, Popov Alexandru Gheorghe. Procura vizată şi-a încetat de facto acţiunea prin informarea fondatorului şi administratorului Popov Alexandru Gheorghe despre imposibilitatea reprezentării lui în continuare şi necesitatea anulării procurii, care, la rândul său, a anulat dreptul ***** de semnătură la bancă şi a numit altă persoană ca să-l reprezinte în continuare. Nici ***** și nici Iulia Popov nu au falsificat declarația de venituri şi interese personale, nu au introdus careva date ce nu ar corespunde realității şi, interpretând obiectiv prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, au considerat că procura vizată cu efectele ei de reprezentare nici nu trebuia declarată, mai ales că Ruslan Popov nici nu a cunoscut despre existența ei.

A mai indicat că, prin ordonanţa procurorului N.Busuioc din 31.10.2022, ***** şi ***** au fost scoşi de sub urmărire penală nr.2021960111 pe epizoadele ce rezultă din cauzele penale nr.2022960092 – 202296096, din lipsa elementelor componenței de infracțiune în baza art.275 pct.3 din Codul de procedură penală.

Reclamanta consideră că, în fond, toate cauzele penale menționate supra (nr.2022960092 - 202296096) nu au nimic comun cu cauza penală nr.2021960111 şi până la scoaterea lui Ruslan Popov şi Iulia Popov de sub urmărire penală, deoarece dispăruse necesitatea conexării lor, urmau a fi disjunse din ultima şi ulterior adoptată o decizie pe fond - scoaterea de sub urmărire penală şi clasarea cauzei penale, astfel încât partea apărării să aibă posibilitate să facă ulterior cunoştinţă cu toate materialele cauzei penale şi să-şi poată exercita toate drepturile procesuale ce rezultă din dreptul la apărare pe aceste cauze, iar urmărirea penală pe cauza de bază, dacă nu este încă finalizată, să continuie (sau să-i fie oferită posibilitatea părţii apărării să facă cunoştinţă cu materialele cauzei penale nr.2021960111 în limita cauzelor nr.2022960092 - 202296096 soluţionate în fond). Contrar oricărei logici şi normelor legale, toate cererile apărării înaintate ulterior în acest sens au fost respinse ca neîntemeiate.

A specificat faptul că, tocmai la 30.03.2023 cauza penală nr.2021960111 a fost clasată de procurorul N.Busuioc din lipsa elementelor componenței de infracțiune, respectiv, apărarea, doar atunci obținând dreptul de a avea acces la materialele cauzei penale, după 5 luni de la data adoptării soluţiei pe fond în cauzele nr.2022960092 - 202296096.

Reclamanta a mai relevat faptul că, chiar dacă nu i s-a oferit posibilitatea să cunoască materialele cauzei penale care au determinat soluţia adoptată de procuror, la 28.11.2022, cu numărul de înregistrare 61698, apărarea a depus la judecătoria Chişinău, sediul Ciocana o plângere prin care a contestat ordonanţa procurorului N.Busuioc din 31.10.2022 prin care, în cadrul cauzei nr.2021960111, s-a soluţionat fondul cauzelor penale nr.2022960092 - 202296096, judecătorului de instrucție solicitându-i-se să se expună asupra a 9 cerințe, inclusiv, să recunoască încălcarea dreptului la un proces echitabil şi să constate necesitatea de schimbare a temeiului de drept al scoaterii de sub urmărire penală a lui RuslanPopov și Iulia Popov din art. 275 alin.(1) pct.3 din Codul de procedură penală - fapta nu întrunește elementele infracțiunii, în art.275 alin.(l) pct.l) din Codul de procedură penală - nu există faptul infracțiunii. În prezent cauza nr. 10-2545/2022 de control judiciar al procedurii prejudiciară fiind pendinte la judecătorul de instrucție Serghei Papuha.

Consideră că, reclamantei Iulia Popov i-au fost încălcate drepturile şi libertăţile fundamentale, în special dreptul la un proces echitabil, în termen rezonabil (urmărirea penală a durat peste 8 luni de zile fară a prezenta elemente de complexitate), fiind ilegal pusă sub învinuire, respectiv, trasă la răspundere penală, fiind supusă măsurilor speciale de investigații şi fiindu-i aplicată o măsură procesuală de constrângere cu mai multe obligaţii.

Reieșind din natura acuzației în materie penală şi anume: pornirea ilegală a urmăririi penale, învinuirea ilegală în săvârşirea unei fapte infracționale, neinformarea despre persoanele care efectuează în grup urmărirea penală şi încălcarea termenului rezonabil de soluționare a cauzei, supunerea măsurilor speciale de investigații şi aplicarea unei măsuri procesuale de constrângere cu mai multe obligaţii, precum şi stabilirea consemnului la frontieră (şi, respectiv, reţinerea în acest context la frontieră a câte 30 minute până la 1 oră de fiecare dată când ieşea din ţară cu chestiuni private), interdicția de a face

cunoștință cu materialele cauzei penale pe parcursul a 5 luni de zile în măsura care nu prejudicia secretul urmăririi penale în continuare pe alt epizod ce nu o viza în general, reclamanta se consideră îndreptățită să se adreseze cu o acțiune în justiţie *ratio legis* în baza Legii nr.1545 din 25 februarie 1998.

A menționat că, prin acțiunile ilicite ale Procuraturii Anticorupţie, ca organ ce a exercitat urmărirea penală, reclamantei i-a fost cauzat şi prejudiciu moral, manifestat prin incertitudini şi nelinişte, stări continue, care au durat o perioadă de peste 8 luni cât a fost ţinută ilegal sub urmărire penală cu acuzaţii netemeinice, datorită efectelor inerente ale supunerii ilegale la urmărire penală şi care i-au adus atingere gravă onoarei şi demnităţii personale.

În final, a reiterat faptul că raportând cerinţele fixate de legiuitor la circumstanțele speței se reține că reclamanta Iulia Popov a fost subiectul unei acuzații în materie penală, fiind învinuită în comiterea unei infracțiuni care aduce atingere bunei desfășurări a activității de serviciu în sfera publică; caracterul şi gravitatea încălcărilor comise de organul de urmărire penală este consemnată, inclusiv în cadrul legal convențional; rezonanţa socială a urmăririi penale este de necontestat, or, Iulia Popov, master în drept, procuror în Procuratura mun.Chişinău, oficiul Botanica, fiind recunoscută în mediul profesional. Au fost mai multe comunicate de presă ale Procuraturii Anticorupţie, denigratoare în adresa reclamantei şi membrilor familiei ei, preluate şi mediatizate excesiv de diferite instituţii media şi reţele desocializare. Or, aceasta a căzut pradă unui abuz de drept, fiind urmărit penal ilegal; durata urmăririi penale a fost una excesivă - peste 8 luni; gradul suferințelor psihice este excesiv de înalt.

Reclamanta și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în temeiul art. 3, 6, 7, 8, 11 și 13 din Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 6, 23, 251, 275 Codul de procedură penală, 2007, 2036 Codul civil și art.53 din Constituție.

4. La data de 01.11.2023, prin intermediul SEDP a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, reprezentantul Procuraturii Anticorupție, procuror în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc, a depus referință prin care a solicitat respingerea integrală a acţiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea poziției sale, reprezentantul Procuraturii Anticorupție a invocat că, urmărirea penală în cauza nr.2021960111 a fost începută de Procurorul General interimar al Republicii Moldova Dumitru Robu la 09 octombrie 2021, în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art.330^2 alin.(2) din Codul penal, în privința procurorului Ruslan Popov.

Prin ordonanţa din 18 mai 2022, la cauza penală respectivă a fost conexată cauza nr.2022960092, începută de Procurorul General interimar al Republicii Moldova Dumitru Robu la 09 martie 2022, în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art.352^1 alin.(2) din Codul penal.

La cauza penală nr.2022960092, prin ordonanţa din 09 martie 2022 a fost conexată cauza nr.2022960093 începută de către Procurorul General interimar Dumitru Robu în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art.352^1 alin.(2) din Codul penal.

Totodată, în temeiul aceleași ordonanțe de conexare din 18 mai 2022, la cauza penală nr.2021960111 a fost conexată cauza penală nr.2022960094, începută de Procurorul General interimar al Republicii Moldova Dumitru Robu la 09 martie 2022, în baza elementelor infracţiunii prevăzute la art.352[1] alin.(2) din Codul penal.

La 09 martie 2022 de către Procurorul General interimar Dumitru Robu a fost începută urmărirea penală în cauza nr.2022960095, în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art.352[1] alin.(2) din Codul penal. Această cauză penală a fost conexată la cauza nr.2022960094.

La 09 martie 2022 a fost pornită urmărirea penală în cauza cu nr.2022960096 de Procurorul General interimar al Republicii Moldova Dumitru Robu, în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art.352[1] alin.(2) din Codul penal. Această cauză penală a fost conexată la cauza nr.2022960094.

La 22 martie 2022, ***** i-a fost înaintată învinuirea în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 33 alin. (3), art. 352/1 alin.(2) din Codul penal, în cadrul cauzei penale nr.2022960092.

Astfel, potrivit învinuirilor aduse, *****, deținând funcția de procuror în Procuratura municipiului Chișinău în baza ordinului Procurorului General al Repuplicii Moldova nr. 962-p din 16.07.2020, având în virtutea prevederilor art. 123 alin. (3) din Codul penal şi art. 2 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, calitatea de persoană cu funcţie de demnitate publică, fiind obligată potrivit art. 6 alin. (3) lit. g) din Legea nr. £ 3/2016 cu privire la Procuratură, să depună, în condițiile legii, declarația de avere şi interese personale, a comis fals în declarații în următoarele circumstanțe:

La 29.09.2020 *****, fiind subiect al declarării potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea cu nr. 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, contrar obligaţiei sale prevăzute de art. 4 alin.(l) lit.d) de a declara activele financiare deţinute de subiectul declarării şi membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă naţională sau în valută străină care depăşeşte valoarea a 15 salarii mediipe economie şi care nu face obiectul unor depuneri în instituţiile financiare, acţionând cu intenţie directă, în scopul tăinuirii deţinerii unei sume care nu poate fi justificată prin veniturile sale obţinute licit, nu a inclus în declaraţia de avere şi interese personale depusă la angajare/numire în funcţie, completată, semnată digital şi transmisă electronic în Sistemul informaţional automatizat „e-Integritate" al Autorităţii Naţionale de Integritate", la Capitolul V - Active Financiare în ţară şi străinătate al declaraţiei, următoarele date: numele beneficiarului efectiv - subiectului declarării *****, suma - suma numerarului deţinut 850 000, valuta - lei MD, titularul bunului - numele persoanei fizice care posedă numerarul Gospodăria Ţărănescă „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici", tipul titularului - persoana fizică rezidentă, informaţii de identificare a titularului altul decât beneficiarul efectiv - numărul de identificare personal al Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici", precum şi documentele care incorporează drepturile patrimoniale - contractele de împrumut, date care reprezintă suma de 850 000 lei transmisă de către ***** în calitate de împrumut în perioada anului 2019 Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici", precum şi documentele care incorporează drepturile patrimoniale asupra

acestei sume, şi anume contractele de împrumut nr. 9/2019 dintre împrumutător şi Gospodăria Ţărănescă „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” în calitate de împrumutat, sumă care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie pentru anul 2019, adică 104 625 lei.

Tot ea, la 29.09.2020 fiind subiect al declarării potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea cu nr. 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, contrar obligației sale prevăzute de art.4 alin.(l) lit.k) de a declara calitatea de asociat, de acționar sau de membru în cadrul unui agent economic, al unei organizaţii necomerciale sau organizaţii internaționale, deținută de subiectul declarării şi membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, în scopul tăinuirii faptului gestionării activităţii Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici”, nu a inclus în declarația de avere şi interese personale depusă la angajare/numire în funcţie, completată, semnată digital şi transmisă electronic în Sistemul informațional automatizat „e-Integritate” al Autorităţii Naţionale de Integritate”, la Capitolul VIII - Interese personale al declarației, următoarele date: Denumirea şi adresa organizației/societăţii - Q Gospodăria Ţărănescă „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici”, r-1 Ialoveni, s.Mileştii Mici, calitatea deținută - fondator şi conducător, documentul care certifică calitatea respectivă - procura generală cu nr. 2261 din 22.03.2019, date care reprezintă calităţile atribuite în baza procurii generale cu nr. 2261 din 22.03.2019 prin care aceasta a fost împuternicită să reprezinte în calitate de fondator şi conducător Gospodăria Ţărănească „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” pe un termen de 3 ani.

Astfel, *****, a comis neincluderea intenționată a unor date în declaraţia de avere şi interese personale, infracțiune prevăzută de art. 352[1] alin. (2) din Codul penal.

La 29.03.2021 *****, fiind subiect al declarării potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea cu nr. 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, contrar obligației sale prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. d) de a declara activele financiare deţinute de subiectul declarării şi membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă naţională sau în valută străină care depăşeşte valoarea a 15 salarii mediipe economie şi care nu face obiectul unor depuneri în instituţiile financiare, acționând cu intenţie directă, în scopul tăinuirii deţinerii unei sume care nu poate fi justificată prin veniturile sale obţinute licit, nu a inclus în declaraţia de avere şi interese personale pentm anul 2020, completată, semnată digital şi transmisă electronic în Sistemul informaţional automatizat „e-Integritate” al Autorităţii Naţionale de Integritate”, la Capitolul V - Active Financiare în ţară şi străinătate al declaraţiei, următoarele date: numele beneficiarului efectiv - subiectului declarării *****, suma - suma numerarului 850 000, valuta - lei MD, titularul bunului - numele persoanei fizice care posedă bunul/numerarul Gospodăria Ţărănescă „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici”, tipul titularului - persoana fizică rezidentă, informații de identificare a titularului altul decât beneficiarul efectiv - numărul de identificare personal al Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici”, precum şi documentele care incorporează drepturile patrimoniale - contractele de împrumut, date care reprezintă suma de 850 000 lei transmisă de ***** în calitate de împrumut în perioada anului 2019 Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii

Mici”, precum şi documentele care incorporează drepturile patrimoniale asupra acestei sume, şi anume contractele de împrumut nr. 9/2019 din 02.07.2019 şi nr. 14/2019 din 14.08.2019 încheiate de ***** în calitate de împrumutător şi Gospodăria Ţărănescă

Tot ea, la 29.03.2021, fiind subiect al declarării potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea cu nr. 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, contrar obligaţiei sale prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. k) de a declara calitatea de asociat, de acționar sau de membru în cadrul unui agent economic, al unei organizaţii necomerciale sau organizaţii internaţionale, deținută de subiectul declarării şi membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, în scopul tăinuirii faptului gestionării activităţii Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici”, nu a inclus în declaraţia de avere şi interese personale pentru anul 2020, completată, semnată digital şi transmisă electronic în Sistemul informaţional automatizat „e-Integritate” al Autorităţii Naţionale de Integritate”, la Capitolul VIII - Interese personale al declarației, următoarele date: Denumirea şi adresa organizaţiei/societăţii - Gospodăria Ţărănescă „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici”, r-l Ialoveni, s.Mileştii Mici, calitatea deţinută - fondator şi conducător, documentul care certifică calitatea respectivă - procura generală cu nr. 2261 din 22.03.2019, date care reprezintă calitățile atribuite în baza Q procurii generale cu nr. 2261 din 22.03.2019 prin care aceasta a fost împuternicită să reprezinte în calitate de fondator şi conducător Gospodăria Ţărănească „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” pe un termen de 3 ani.

La 30 martie 2022 învinuitul ***** a înaintat o cerere către Procuratura Anticorupţie prin care a solicitat anexarea la materialele cauzei penale a copiilor contractelor de împrumut nr. 14/2019 din 14.08.2019, nr. 12/2019 din 02.07.2019 şi nr.l 1/2019 din 13.06.2019.

Fiind examinate aceste contracte s-a constatat că, în baza contractului nr.l 1/2019 din 13 iunie 2019 ***** a acordat Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” în persoana lui Popov Alexandru Gheorghe, un împrumut, iar împrumutatul s-a obligat să restituie aceeaşi sumă de bani. La rubrica împrumutător contractul a fost semnat de către ***** şi *****.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Nadejda Busuioc din 31.10.2022, ***** a fost scoasă de sub urmărire penală în cauza penală nr. 9 2021960111, pe episoadele ce rezultă din cauzele penale nr. 2022960092 - 2022960096, din lipsa elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 352^1 alin. (2) din Codul penal, în baza art. 275 pct. 3 din Codul de procedură penală.

Decizia adoptată a fost bazată pe faptul că, urmare a prezentării şi examinării contractului nr.l 1/2019 din 13 iunie 2019, a fost constatat că ***** a acordat Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” în persoana lui Popov Alexandru Gheorghe, un împrumut în mărime de 200 000 lei, pentru procurarea cultivatorului pentru prelucrarea solului, iar împrumutatul s-a obligat să restituie aceeași sumă de bani, contractul fiind semnat de către ***** şi *****.

Având în vedere apariția acestui contract, care nu a fost prezentat organului de urmărire penală la etapa efectuării ridicării de la BC”FinComBank”SA a celorlalte contracte de împrumut încheiate între ***** şi Gospodăria Ţărănească, s-a constatat că

suma totală împrumutată de ***** către Gospodăria Ţărănească „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” este 1 050 000 lei, sumă ce corespunde celei indicate de către ***** în declaraţiile de avere şi interese personale depuse la numire în funcţie la 29.12.2019, pentru anul 2019 la 27.03.2020 şi pentru anul 2020 la 29.03.2020, precum şi de către ***** în declaraţiile de avere şi interese personale depusă la angajare în funcţie la 29.09.2020 şi pentru anul 2020 la 29.03.2021, la Capitolul VII Datorii fiind indicate următoarele date: Creditorul-***** (venit provenit din contractul de v-c nr.13 din 14.02.19, 18.12.18 - 2 contracte), anul contractării - 2019, scadent la 2040, rata dobânzii - 0, suma inițială — 1 050 000, Valuta - leu moldovenesc, Debitorul - Popov Alexandru Gheorghe GŢ(tata).

Astfel, cu toate că ***** şi ***** urmau să declare împrumutul acordat de ***** Gospodăriei Ţărăneşti „Popov Alexandru Gheorghe s.Mileştii Mici” la o altă rubrică a declarațiilor de avere şi interese personale, şi anume la secțiunea C. „Numerar în monedă națională şi/sau în valută străină care depăşeşte suma a 15 salarii medii pe economie şi care nu face obiectul unor depuneri în instituții financiare şi alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ”, se constată că învinuiții nu au avut intenția de a nu include în declarațiile de avere şi interese personale - contractele de împrumut şi numerarul acordat în calitate de împrumut de către *****, în scopul tăinuirii deținerii acestei sume, ci doar au selectat greşit rubrica corespunzătoare din Declaraţie, datele nominalizate supra fiind incluse la Capitolul VII Datorii al declarațiilor de avere şi interese personale.

Cu referire la „ Calitatea de asociat, de acționar sau de membru al unui agent economic, de membru al organelor de conducere, de administrare, de revizie sau de control în cadrul unor organizaţii necomerciale sau societăţi comerciale ori de membru în cadrul unor organizații necomerciale sau internaționale ”, a învinuitei *****, care potrivit acuzării aduse se presupune că urma a fl declarată atât de către soţul acesteia ***** cât şi de către ***** la accederea în funcția de procuror în declarațiile de avere şi interese personale, a fost constatat faptul că potrivit fişelor cu specimene de semnături şi amprenta ştampilei a GT ”Popov Alexandru” ridicate de la BC ”FinComBank”SA, împuternicirile acordate în baza procurii generale cu nr. 2261 din 22.03.2019 prin care ***** a fost împuternicită să reprezinte în calitate de fondator și conducăroe Gospodăria Țărănească „Popov Alexandru Gheorghe” s.Milestii Mici au fost anulate la 02.07.2020, fapt ce exclude necesitatea declarării acestora de către ***** în declaraţia depusă la accederea în funcţie la 29.09.2020 şi respectiv declarația anuală depusă la 29.03.2021.

În ceea ce privește faptul nedeclarării acestor informații de către ***** în declaraţiile de avere şi interese personale depuse la 27.12.2019 şi 27.03.2020 a menționat că, urmează a fi luate în considerare argumentele aduse de către ambii învinuiți referitor la faptul că ***** nu a fost informat de soția sa ***** referitor la existența acestei procuri, eliberată în perioada cât dânsa nu exercita nici o funcţie cu demnitate publică.

Analizând circumstanțele de fapt şi de drept constatate în cadrul urmăririi penale, în coroborare cu acțiunile de urmărire penală, declarațiile martorilor şi probele administrate s-a constat că acestea nu au fost în măsură să dovedească existenta în acțiunile lui *****

şi ***** a elementelor infracțiunilor prevăzute de art. 33 alin. (3), art. 352[1] alin. (2) din Codul penal.

În contextul celor expuse de reclamantă în cererea de chemare în judecată depusă, a menționat că, invocarea faptului că urmărirea penală în cauzele penale pe faptul falsului în declarații, a fost pornită ilegal, contrar cerințelor art.262 alin.(l), 265 alin.(3) şi 274 alin.(l-2) din Codul de procedură penală, în lipsa unei bănuieli rezonabile sau a depistării unei infracțiuni, este absurdă şi neîntemeiată, or, la pornirea urmăririi penale au fost respectate prevederile legislației procesual-penale, fiind întocmit un raport de autosesizare urmare a circumstanțelor constatate în cadrul efectuării urmăririi penale în cauza penală nr.2021960111 şi un proces-verbal de consemnare a infracțiunii depistate cu prevederile, în conformitate 262, 263, 265, 273, 274 din Codul de procedură penală, având în vedere cele expuse în raportul ofiţerului de investigație al Direcţiei investigații speciale al ARBI din 03.01.2022 şi rezultatele ridicării efectuate de la FinComBank la data de 02.12.2021 şi 13.01.2022 în coraport cu declarațiile de avere şi interese personale ale lui ***** şi ***** pentru anii 2019-2021.

La înaintarea învinuirii la 22 martie 2022, procurorul a considerat că probele acumulate sunt concludente şi suficiente, pentru a emite o ordonanță de punere sub învinuire în privința *****, la etapa respectivă organul de urmărire penală, s-a bazat pe materialele ridicate de la BC „FinComBank" SA şi datele indicate în declarațiile de avere şi interese personale.

Astfel, doar existența unei soluții adoptate de procurorul ierarhic superior în baza % art.2991 din CPP sau unei încheieri definitive şi irevocabile prin care judecătorul de instrucție s-ar expune potrivit prevederilor art.313 Cod de procedură penală, despre ilegalitatea cărora acte sau acțiuni ale organului de urmărire penală, ar putea determina invocarea de către reclamant a caracterului ilegal al învinuirii înaintate şi al urmăririi penale per ansamblu.

A indicat că, în contextul alegațiilor reclamantei referitor la faptul că ar fi fost ilegal trasă la răspundere penală, urmează a fi trecute în revistă prevederile legislației în vigoare la capitolul unor noțiuni şi definiții elementare de drept, şi anume potrivit art.50 Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Respectiv, efectuarea urmăririi penale şi punerea sub învinuire nu reprezintă o condamnare publică potrivit normelor de drept penal, (or condamnarea reprezintă constatarea vinovăției printr-o sentință penală care este adoptată de instanța de judecată care judecă cauza penală în fond) în privinţa *****, ceea ce denotă foarte clar faptul că în cazul în speţă nu a avut loc o tragere la răspundere penală.

În concluzie, constată că în cazul în speţă nu există careva soluţii adoptate de procurorul ierarhic superior şi instanțele care efectuează controlul legalității hotărârilor organului de urmărire penală, prin care ar fi fost constatat caracterul ilegal al acțiunilor organului de urmărire penală sau procurorului în coraport cu drepturile şi libertățile *****.

În ceea ce privește alegațiile reclamantei referitor la faptul că ar fi fost supusă măsurilor speciale de investigații şi stabilirii consemnului la frontieră, a menționat că acestea nu corespund adevărului şi sunt vădit abuzive, or atât reclamanta ***** cât ți apărătorul acesteia cunosc starea de fapt în cazul din speță şi anume că în privința învinuitei *****, pe episoadele ce rezultă din cauzele penale nr. 2022960092 - 2022960096, în care erau investigate infracțiunile prevăzute de art. 352/1 alin.(2) din Codul penal, nu au fost efectuate careva măsuri speciale de investigații şi nu a fost aplicat consemnul la frontiera de stat a RM, or, aceste acțiuni au fost efectuate în cadrul cauzei penale de investigare a acțiunilor prevăzute de art. 330^2 Codul penal săvârșite de *****, cauză penală nr.2021960111, care a fost pornită la 09.10.2021, din cadrul căreia a fost disjunsă cauza penală nr. 2022960165 şi expediată în instanța de judecată pentru examinare în fond.

A reiterat că, în cadrul cauzelor penale nr. 2022960092 - 2022960096 în privința învinuitei ***** nu au fost efectuate careva măsuri speciale de investigație şi nu au fost aplicate careva restricții de traversare a frontierei de stat, nu a fost aplicat consemnul la frontiera de stat a RM, toate măsurile speciale de investigație efectuate în privința învinuitei ***** au fost dispuse în contextul investigării episodului de îmbogățire ilicită, or acestea au fost inițiate cu mult timp în cadrul cauzei penale nr.2021960111, înainte de data pornirii urmăririi penale în cauzele penale nr. 2022960092 - 2022960096, adică 09.03.2022.

Cu referire la măsură procesuală de constrângere - obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală, a menționat că potrivit art. 197 din Codul de procedură penală, măsurile cu caracter de constrângere sunt aplicate în scopul asigurării ordinii stabilite de prezentul cod privind urmărirea penală, judecarea cauzei şi executarea sentinței, iar măsură procesuală de constrângere - obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală potrivit art.198 din Codul de procedură penală, se aplică în cazurile în care aplicarea măsurilor preventive fată de bănuit, învinuit, nu este rațională, pentru asigurarea desfășurării normale a procesului penal organul de urmărire penală sau instanța poate obliga în scris bănuitul, învinuitul, inculpatul să se prezinte la acest organ la data şi ora fixată, iar în caz de schimbare a domiciliului, imediat să informeze despre aceasta. Astfel, prin aplicarea măsurii procesuale de constrângere - obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală, învinuitei ***** nu i-au fost îngrădite careva drepturi sau libertăți fundamentale, nu i-a fost limitat dreptul de liberă deplasare sau circulație şi nu i-au fost aplicate alte restricții.

A menționat că, învinuita ***** la etapa urmăriri penale nu a contestat această măsură procesuală de constrângere în ordinea prevăzută de art.299'-2992 şi 313 din Codul de procedură penală, fapt ce exclude invocarea ilegalității măsurii la această etapă potrivit art.251 din Codul de procedură penală. Mai mult ca atât, a reiterat faptul că această măsură procesuală de constrângere nu face parte din lista exhaustivă enumerată în art.3 al Legii nr.1545 care ar atrage repararea cărorva prejudicii.

Cu referire la aspectele invocate de reclamantă privind interdicția de a face cunoștință cu materialele cauzei penale pe parcursul a 5 luni de zile în măsura care nu prejudicia secretul urmăririi penale în continuare pe alt epizod, a menționat, că după

adoptarea soluției de scoatere de sub urmărire penală a lui ***** pe cauzele penale nr. 2022960092 - 2022960096, ***** a înaintat cereri cu solicitarea să-i fie acordat acces la materialele acestor cauze penale, care erau conexate la cauza penală nr.2021960111 și care la acel moment încă nu era finalizată. Aceste solicitări au făcut deja obiect al examinării în ordine ierarhic-superioară şi în ordinea art.313 Cod de procedură penală, pe caz neexistând nici o soluţie adoptată conform legislaţiei procesual-penale care ar statua asupra încălcării cărorva drepturi sau obligaţii ale reclamantei Iulia Popov or, accesul la materialele cauzei i-a fost acordat acesteia la adoptarea soluţiei finale în cauza nr.2021960111 la 30 martie 2023, fapt confirmat prin procesul-verbal de prezentare a materialelor cauzei penale.

În contextul celor expuse, a reiterat că, este reparabil exclusiv prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma actelor sau acţiunilor ilegale ale organului de urmărire penală sau procurorului care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice, fapt ce impune existenţa obligatorie a constatării faptului ilegalităţii căruiva act de procedură, iar pornirea urmăririi penale, înaintarea învinuirii, aplicarea măsurii procesuale de constrângere - obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală şi efectuarea urmăririi penale o anumită perioadă de timp, nu se regăseşte în lista prevăzută de art.3 alin.(1) al Legii nr.1545 în calitate de temei de solicitare a reparării prejudiciului moral sau material.

Consideră că, pretinsul caracter ilicit al urmăririi penale în coraport cu o anumită perioadă de timp, urmează a fi apreciat printr-o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, or, în cazul în speţă nu există o asemenea hotărâre a instanţei de judecată care ar constata faptul încălcării termenului rezonabil la efectuarea urmăririi penale sau ilegalitatea cărorva acţiuni ale organului de urmărire penală. Cererea de chemare în judecată nu conţine trimiteri la careva probe sau acte procedurale care ar demonstra caracterul ilicit invocat în susţinerea poziţiei referitor la apariţia dreptului reclamantei ***** de a fi despăgubită. Unicul motiv invocat în susţinerea acestei idei, este pornirea urmăririi penale, înaintarea învinuirii, aplicarea măsuri procesuale de constrângere şi urmărirea penală efectuată în termen de 8 luni, temeiuri care nu se conţin în lista exhaustivă a art.3 alin.(l) al Legii nr.1545, pentru a considera prejudiciul invocat ca fiind unul pasibil de a fi reparat (f.d.63-76, vol.I).

5. La data de 08.11.2023, în ședința de judecată, reprezentantul Ministerului Justiției, Daniil Pantea, a depus referință prin care a solicitat respingerea acţiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea poziției sale, a invocat că reieşind din practica juridică națională, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor judecătoreşti. Este de menţionat că elucidarea cazurilor şi condiţiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr,1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

În acest sens, art.6 din Legea nr.1545 prevede expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile

ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti. Astfel, unul din aceste drepturi este şi devenirea definitivă şi irevocabilă a sentinței de achitare (lit.a), art.6).

Prin urmare, raportând normele legale citate mai sus cu situaţia din prezenta speţă, remarcă că în privinţa reclamantului ***** a fost emisă ordonanță de scoatere de sub urmărirea penală iar acest fapt nu a fost infirmat de către Ministerul Justiţiei.

Totuşi, reţine că prin prisma Legii nr. 1545 persoana are dreptul să solicite despăgubire în situaţia când aceasta a fost recunoscută în calitate de învinuit, fiind condamnată, iar ulterior în privinţa sa a fost emisă sentinţă de achitare. Anume în astfel de situaţii se poate invoca că persoana a fost într-adevăr atrasă la răspundere penală.

Or, potrivit art. 50 din Codul Penal al Republicii Moldova, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le- au săvărşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Pe când, la caz, în privinţa reclamantului nici nu a fost emisă o sentinţă definitivă de condamnare.

Consideră că, pentru a fi în prezenţa unei acţiuni civile întemeiate, nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art. 6 din Legea nr. 1545, dar este necesară şi întrunirea dispoziţiilor prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545. Respectiv, opinăm asupra netemeiniciei prezentei acţiuni civile, în condiţiile în care, conform prevederilor indicate supra, rezultă expres că nu orice acţiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea Statului, normele citate (art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545) fiind indisolubile (nu pot fi aplicate separat).

A menționat că opinia respectivă este confirmată şi în jurisprudenţa naţională, prin încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 17 noiembrie 2021 (nr. 2ra-1635/21) potrivit căreia instanţa de apel a reţinut că pentru a fi întemeiate pretenţiile de încasare a prejudiciului material şi a celui moral în condiţiile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, în primul rând acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art. 3 din lege, în condiţiile respectării cumulative a dispoziţiilor art. 6 al aceleiaşi legi.

A specificat că, organul de urmărire penală, a avut obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanţelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia, cât şi cele care dezvinovăţesc, precum şi circumstanţele care atenuează sau agravează răspunderea penală.Totodată, clasarea cauzei penale nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate normală de examinare a unei cauze penale.

A invocat și hotărârea nr. 7 din 04.07.2005 a Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucţie în procesul urmăririi penale, potrivit căreia ordonanţele de recunoaştere în calitate de bănuit şi/sau învinuit sunt nişte procedee legate de desfaşurarea normală a urmăririi penale şi prin sine nu afectează drepturile sau libertăţile constituţionale ale persoanei, precum şi nici nu sunt pasibile de atacare. Astfel, precizăm că recunoaşterea persoanei în calitate de

bănuit şi/sau învinuit este o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică în vederea stabilirii adevărului, are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea şi acest scop este proporţional anumitor restricţii care pot avea loc în cadrul desfăşurării urmăririi penale.

Iar potrivit hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţiei nr. 8 din 24.12.2012, (pct. 14), examinarea corectitudinii procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reţinere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, nu ţine de competenţa instanţei civile, deoarece aceste chestiuni sunt analizate exclusiv în cadrul procedurilor penale.

Astfel, per-ansamblu, cu referire la pretenţiile reclamantului privind încasarea prejudiciului material şi moral, a susţinut că acestea constituie solicitări exorbitante şi nefondate. Or, în circumstanţele în care prezenta acţiune civilă nu întruneşte toate condiţiile de aplicabilitate conform Legii nr. 1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea eventualului prejudiciu material şi moral.

A indicat că, prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal).

Potrivit hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.9 din 09.10.2006, cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a legislaţiei ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni/inacţiuni i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Or, reclamantul, în argumentarea poziţiei sale, a prezentat un amalgam de înscrisuri şi comentarii subiective ale acestora, privind diverse constatări ale instanţelor naţionale, cu referire la anumite aspecte procedurale ale urmăririi penale desfăşurate în privința sa, concluzionând, în mod iluzoriu, oportunitatea încasării unui prejudiciu moral evaluat la 250 00 000 lei.

Consideră că, ansamblul argumentelor invocate de către reclamant întru motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter formal, fără a dispune de careva suport în justificarea anume a cuantumului respectiv. Suma pretinsă, în cuantum de 250 000 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, o apreciază drept una exagerată şi inechitabilă suferinţelor pretinse a fi suportate. Or, potrivit, art. 11 alin. (3) din Legea nr. 1545, în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral. Per ansamblu, pe aceste categorii de cauze, este eminamente necesar de a fi elucidate toate circumstanţele cauzei, de a se constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale şi de a fi stabilit prin probe concludente dacă a existat în mod veridic un prejudiciu ce justifică acordarea unei retribuţii anume în cuantumul solicitat iar aplicarea eronată a normelor de drept material şi procedural de către instanţa de judecată determină însă un efect nociv nu doar pentru

societate, cât şi pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat (f.d.36-39 vol.II).

6. În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei *****, avocatul Igor Hlopeţchi, a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

7. În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției, Daniel Pantea, a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

8. Intervenienții accesorii Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție în ședința de judecată nu s-au prezentat, procedura de citare a fost respectată (f.d.45 vol.II).

Aprecierea instanței de judecată:

9. Audiind participanții la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spețа, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea înaintată de Iulia Popov, reieșind din următoarele considerente.

10. În conformitate cu prevederile art.5 Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

11. Conform prevederilor art.118 alin.(1), (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

12. Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistența de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

13. În conformitate cu art.130 alin.(1-3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.

14. În ședința de judecată din materialele cauzei s-a constatat că, prin ordonanța din 09 octombrie 2021, de către Procurorul General interimar al Republicii Moldova Dumitru Robu a fost dispusă începerea urmăririi penale, în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art.330^2 alin.(2) din Codul penal, în privinţa adjunctului Procurorului General Ruslan Popov (f.d.79-80,105-106, vol.I).

15. Prin ordonanța din 09.03.2022, de către Procurorul General interimar, Dumitru Robu a fost pornită urmărirea penală în privința procurorului Iulia Popov în baza art.352[1] alin.(2) din Codul penal, cauzei penale fiindu-i atribuit nr. 2022960092 (f.d.81-83, vol.I).

16. Prin ordonanța din 09.03.2022, de către Procurorul General interimar, Dumitru Robu a fost pornită urmărirea penală în privința procurorului Iulia Popov în baza art.352[1] alin.(2) din Codul penal, cauzei penale fiindu-i atribuit nr. 2022960093 (f.d.84-86, vol.I).

17. Prin ordonanța din 09.03.2022, de către Procurorul în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc a fost dispusă conexarea cauzelor penale nr. 2022960092 și nr. 2022960093 într-o singură procedură, cu atribuirea numărului comun 2022960092 (f.d.87-91, vol.I).

18. Prin ordonanța din 22.03.2022, de către Procurorul în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc a fost dispusă punerea sub învinuire a ***** în cadrul cauzei penale nr. 2022960092, incriminându-i săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.33 alin.(3), art.352/1 alin.(2) Codul penal (f.d.98-100, v.1).

19. Prin ordonanța din 22.03.2022, de către Procurorul în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc, a fost dispusă aplicarea față de învinuita Iulia Popov a măsurii procesuale de constrângere – obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală Procuratura Anticorupție (f.d.101-103, v.1).

20. Prin ordonanța Procurorului General interimar, Dumitru Robu din 09.03.2022, a fost începută urmărirea penală în cauza nr.2022960094 în baza art.352[1] alin.(2) din Codul penal în privința procurorului Ruslan Popov (f.d.107-109, vol. I).

21. Prin ordonanța Procurorului General interimar, Dumitru Robu din 09.03.2022, a fost începută urmărirea penală în cauza nr.2022960095 în baza art.352[1] alin.(2) din Codul penal în privința procurorului Ruslan Popov (f.d.110-112, vol. I).

22. Prin ordonanța Procurorului General interimar, Dumitru Robu din 09.03.2022, a fost începută urmărirea penală în cauza nr.2022960096 în baza art.352[1] alin.(2) din Codul penal în privința procurorului Ruslan Popov (f.d.113-115, vol. I).

23. Prin ordonanța din 09.03.2022 de către Procurorul în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc a fost dispusă conexarea cauzelor penale nr. 2022960094, 2022960095 și 2022960096 într-o singură procedură, cu atribuirea numărului comun 2022960094 (f.d.116-122, vol.I).

24. Prin ordonanța din 18.03.2022 de către Procurorul în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc a fost dispusă punerea sub învinuire a lui Ruslan Popov în cadrul cauzei penale nr. 2022960094, incriminându-i săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.33 alin.(3), art.352/1 alin.(2) Codul penal (f.d.141-144, v.1).

25. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc din 31.10.2022, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și a ***** din motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art.33 alin.(3), art.352[1] alin.(2) Codul penal (f.d.17-31, vol.I).

26. La 28.11.2022, ***** și ***** prin intermediul reprezentantului său, avocatul Oleg Spînu au depus plângere în ordinea art.313 din Codul de procedură penală pe cauza penală nr. 2021960111 (f.d.32-35, vol.I).

27. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc din 30.03.2023, cauza penală nr. 2021960111 a fost clasată din lipsa elementelor componenței de infracțiune (f.d.36-49).

28. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 26.06.2023, plângerea depusă de petiționarii Ruslan Popov și Iulia Popov în ordinea art.313 Cod de procedură penală, a fost fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.24-29, vol.II).

29. La 13.09.2023, ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei cauzat prin acțiunile ilicite ale procuraturii, obligarea procurorului general de a aduce scuze oficiale în numele statului prin publicarea acestora pe pagina oficială a instituției și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-11, vol.I).

Referitor la solicitarea reclamantei ** privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești***, instanța de judecată o consideră parțial întemeiată, din următoarele considerente.

30. Instanța de judecată notează că, în conformitate cu prevederile stipulate la art.284 alin.(1) şi (2) Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală are loc cînd aceasta este bănuit sau învinuit şi se constată că fapta nu a fost săvîrşită de bănuit sau învinuit; există vreuna din circumstanţele prevăzute la art. 275 pct. 1)–3), inclusiv dacă fapta constituie o contravenţie; există cel puţin una din cauzele prevăzute la art. 35 din Codul penal.

31. În conformitate cu prevederile art. 1 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

32. Conform art. 2 din Legea nr. 1545/1998 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, în sensul prezentei legi, se definesc următoarele noţiuni: acţiuni ilicite - acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni); cazuri excepţionale - cazuri cînd persoanei i-au fost încălcate grav şi abuziv drepturile şi libertăţile fundamentale garantate de Constituţie şi

de tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte ori cînd consecinţele acţiunilor ilicite comise sunt extrem de grave sau chiar iremediabile. În sensul prezentei legi, o unitate convenţională echivalează cu 20 de lei moldoveneşti.

33. În acord cu norma cuprinsă la art. 3 alin. (1) și (2) din Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

34. În conformitate cu prevederile art.6 lit.b) și d) din Legea nr.1545 din 25.02.1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; doptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

35. Din materialele cauzei, instanța de judecată reține că, în perioada 09.03.2022-31.10.2022, reclamanta ***** a fost subiect al mai multor cauze penale pornite prin Ordonanțele Procurorului General interimar al Republicii Moldova, Dumitru Robu, fiind învinuită de comiterea infracțiunilor de fals în declarații precum și falsificarea, prin nedeclarare a declarației de venituri și interese. Mai mult, reclamanta a fost menționată în toate ordonanțele de punere sub învinuire a lui *****, care este soțul reclamantei.

36. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Nadejda Busuioc din 31.10.2022, a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și a *****, din motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunilor prevăzute de art.33 alin.(3), art.352^1 alin.(2) Cod penal (f.d.17-31, vol.I).

37. Prin urmare, reclamanta *****, în corespundere cu prevederile articolelor 23 alin.(1) și 66 alin.(3) Codul de procedură penală, are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat precum și are dreptul la reabilitare.

38. În atare situație, odată ce în privința reclamantei Iulia Popov a fost emisă ordonanță de scoatere sub învinuire, instanța atestă că aceasta deține calitatea de subiect, în sensul Legii nr.1545.

39. Conform articolului 524 Codul de procedură penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor judecătorești, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislației cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești.

40. Instanța reține că chiar și în cazul când organul de urmărire penală a respectat cerințele formale la întreprinderea acțiunilor de urmărire penală, acest complex de acțiuni în cumul sunt apreciate ca fiind ilicite odată cu emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală

41. Având în vedere cele expuse, se constată temeinicia valorificării dreptului reclamantei la acțiune în baza Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25.02.1998, precum și de art. 2007, 2036, 2037 Cod civil.

42. În acest sens instanța reține ca relevante și constatările expuse în pct.8 din hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23.11.2010, care a statuat că recunoaşterea calităţii de bănuit presupune nu numai drepturi procesuale, dar şi restrângerea drepturilor constituţionale legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulaţie ş.a. Şi în cazul recunoaşterii calităţii de bănuit pe cel de-al treilea temei – prin ordonanţă – persoana este supusă unor restrîngeri: imposibilitatea legalizării unor acte (spre exemplu, de identitate), consemnarea faptului respectiv în cazierul judiciar, în cazul cînd persoana este nevinovată – suferinţa psihologică, cauzată de suspectarea de comiterea unei infracţiuni, atitudinea societăţii şi a victimei ş.a. În acest aspect Curtea Constituţională nu este de acord cu opinia Plenului Curţii Supreme de Justiţie, expusă în Hotărîrea nr.7 din 04.07.2005, conform căreia "pornirea urmăririi penale, recunoaşterea persoanei în calitate de bănuit, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize nu afectează drepturi sau libertăţi constituţionale".

43. În baza art. 7 lit. e) şi g) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, în cazurile menţionate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică; cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanţa judecătorească.

44. Potrivit articolului 10 din Legea nr.1545 din 25.02.1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

45. Articolul 11 alin.(1-3) din Legea nominalizată stabilește că, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie.

46. Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la prevederile articolului 219 alin.(4) Cod de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

47. Conform articolului 2007 alin.(1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor cu funcţii de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată. În temeiul dispoziţiilor legale citate, se instituie obligaţia generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.

48. La fel, articolul 2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

49. Din dispozițiile articolului 2037 alin.(1), (2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

50. În conformitate cu articolul 219 alin.(4) Codul de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

51. Având în vedere prevederile legale nominalizate supra, se atestă că prin ordonanța de scoatere de sub urmărirea penală emisă în cadrul cauzei penale 2021960111, a reclamantei ***** (pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii), a fost încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi urmărită penal, trasă la răspundere şi judecată. Circumstanțele respective generează angajarea răspunderii patrimoniale a statului pentru prejudiciul moral cauzat prin această încălcare.

52. Argumentele părții pârâte Ministerul Justiției precum și a reprezentantului Procuraturii Anticorupție prin care se invocă netemeinicia acțiunii înaintate, urmează a fi apreciate ca fiind nefondate or, instanța notează că pornirea urmării penale, incriminarea unor fapte penale cu ulterioara condamnare a persoanelor, urmează a fi bazată pe un echilibru just, real şi efectiv între bănuiala rezonabilă, bazată pe fapte şi probe verosimile privind comiterea infracţiunii şi îndoială rezonabilă, prin care organul de urmărire penală este ţinut de lege să privească cumulul de probe administrate, ambele fiind raportate la obligaţia organului de urmărire penală şi a instanțelor de judecată să i-a toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complete şi obiective, a circumstanţelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

53. Conform prevederilor art.3 alin. (2) al Legii nr.1545, prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

54. Existența unui act de atragere la răspundere penală, reclamanta ***** fiind subiectul unei acuzații în materie penală, reprezintă prin sine un caz care, potrivit Legii nr.1545 din 25.02.1998, este pasibil de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat de organul de urmărire penală.

55. Ținând cont de natura dreptului lezat, de statutul reclamantei în societate, precum şi de faptul că ultima a fost învinuită în săvârșirea unei infracțiuni care aduce atingere bunei desfășurări a activității de serviciu în sfera publică, publicarea a mai multor comunicate de presă de către Procuratura Anticorupție, denigratoare la adresa reclamantei și membrilor familiei acesteia, suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 250 000 lei, este una exagerată şi neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost posibil suportate.

56. Prin prisma dispoziţiilor legale menţionate, instanţa de judecată la aprecierea cuantumului prejudiciului moral al reclamantei va ţine cont de caracterul și gravitatea încălcărilor comise de către organul de urmărire penală precum și de rezonanța socială a urmăriri penale intentate în privința reclamantei, circumstanțe care i-a cauzat stări de stres, disconfort psihologic şi frustrare.

57. Instanța consideră că este oportun acordarea reclamantei ***** a sumei de 150 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, sumă pe care o consideră rezonabilă și proporțională. În rest pretențiile de reparare a prejudiciului moral, urmează a fi respinse, ca fiind neîntemeiate.

58. Instanța de judecată remarcă faptul că prejudiciul moral nu poate fi deturnat de la scopul său, prin majorare, or, acest lucru ar conferi acestora un folos material necuvenit, fără o justificare cauzală în eroarea comisă şi consecinţele acesteia.

59. Or, reclamanta și reprezentantul acesteia nu au prezentat instanței probe justificative, care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate în proporție de 250 000 lei.

60. În cele din urmă, instanța de judecată relevă că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

61. În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

62. În același timp, instanța apreciază ca fiind neîntemeiate alegațiile reclamantei ***** despre aceea că, prin acțiunile ilegale ale procuraturii i s-a cauzat un prejudiciu moral mult mai mare și anume în cuantum de 250 000 lei, or, suma solicitată este una vădit exagerată și lipsită de rezonabilitate, sub nici o formă, nu este nejustificată, fapt ce ar conduce, manifest, la o îmbogățire fără justă cauză.

63. Din considerentele expuse, solicitarea în cauză, va fi admisă parțial, cu încasarea prejudiciului moral în cuantum de 150 000 lei.

64. În continuare, la materialele cauzei se atestă extrase de pe paginile web, care conțin articolele difuzate de către mass-media din Republica Moldova, comunicate ale autorităților, toate acestea conținând o descriere a situației personale și de serviciu a reclamantei, în contextul pornirii cauzei penale în privința acesteia.

65. Astfel, în context, instanța de judecată va obliga Procuratura Anticorupție să aducă scuze oficiale, în formă scrisă, reclamantei Iulia Popov, prin publicarea lor pe pagina oficială a instituției, în legătură cu scoaterea integrală a persoanei de sub urmărirea penală.

Referitor la solicitarea reclamantei *** privind încasarea cheltuielilor de judecată compuse din cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 25 000 lei**, instanța de judecată o consideră parțial întemeiată și urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

66. Conform prevederilor art.94 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

67. În conformitate cu art.96 alin.(1-1[1]) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

68. Pentru justificarea cheltuielilor de judecată în legătură cu acordarea asistenței juridice de către avocatul Igor Hlopețchi a fost prezentată copia bonului de plată

seria/nr.GL 477642 din 14.02.2024, potrivit căruia avocatului i-a fost achitată suma de 25 000 lei de către *****, pentru prestarea serviciilor de asistență juridică (f.d.48 vol.II).

69. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

70. La fel, conform Recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică aprobate prin decizia nr.2 a Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30.03.2012, rapoartele privind numărul de ore lucrate vor conţine o descriere a acţiunilor de asistenţă juridică întreprinse de avocat, precum evidenţa timpului de lucru aferent.

71. Totodată recomandările menționate stipulează că la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă etc.

72. În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuție (cauza Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11). Totodată, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (cauza Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55).

73. Astfel, instanța de judecată atestă că în susținerea cheltuielilor de asistență juridică nu a fost prezentat nici un raport al avocatului privind numărul de ore lucrate, cu descrierea acţiunilor de asistenţă juridică întreprinse de avocat, precum evidenţa timpului de lucru aferent.

74. Prin urmare, luând în considerație complexitatea cauzei, care nu este de o complexitate foarte ridicată fiind repetitivă, noutăți şi dificultăți referitor la întrebări juridice nu au fost ridicate în speță, lucrul efectiv efectuat de avocat la soluționarea cauzei, precum și faptul că cheltuielile urmează să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, instanța va admite pretenția parțial și va încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei, sumă care este rezonabilă în cauza dată.

75. Luând în considerație cele expuse raportate la normele de drept legale, instanța de judecată va admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de *****, din motivele expuse mai sus.

Dispozitiv:

76. În conformitate cu art.236, art.238-241 Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

H o t ă r ă ş t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul *****, IDNP *****, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii în mărime de 150.000 (una sută cincizeci mii) lei.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul *****, IDNP *****, domiciliată r-nul Ialoveni, sat.Mileștii Mici, cheltuielile pentru asistența juridică, în mărime de 10.000 (zece mii) lei.

Se obligă Procuratura Anticorupție să aducă scuze oficiale, în formă scrisă, *****, prin publicarea lor pe pagina oficială a instituției, în legătură cu scoaterea integral a persoanei de sub urmărire penală.

În rest, cererea de chemare în judecată în partea compensării sumei ce depășește cuantumul cheltuielilor de asistență juridică acordate reclamantei în prezentul proces, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de atac cu apel, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

Președintele ședinței,
Judecător **Corina Albu**